

Ank 2011-05-30

Dnr .....

Sundin, Jörgen
Tel: 010-698 14 63
jorgen.sundin
@naturvardsverket.se

SKRIVELSE
2011-05-27 Ärendenr:
NV-01478-10

Samtliga länsstyrelser

Information om rättsläget gällande vattenskoterförordningen (SFS 1993:1053)

Med anledning av en skrivelse från Åklagarmyndigheten till Regeringen vill Naturvårdsverket informera om hur vi ser på det nuvarande rättsläget gällande Vattenskoterförordningen (SFS 1993:1053).

Vattenskoterförordningen bygger på ett generellt förbud mot vattenskoterkörning utanför allmän farled, kombinerat med ett krav på att Länsstyrelserna ska peka ut områden utanför farlederna där vattenskotrar kan användas utan risk för påverkan på naturmiljö, boendemiljö och friluftsliv (3§ vattenskoterförordningen).

Utifrån de förhandsbesked som lämnats av EG-domstolen (C-142/05 och C-433/05) och hur dessa tolkats i svenska domstolar har Åklagarmyndigheten gjort bedömningen att för få områden pekats ut med stöd vattenskoterförordningen. I en skrivelse till miljödepartementet daterad 2011-04-21 konstaterar Åklagarmyndigheten därför att man inte ser någon möjlighet att lagföra förseelser mot förordningen. Med anledning av rättsläget bedriver Polisen och Kustbevakningen i dagsläget heller ingen tillsyn utifrån förordningen.

I EG-domstolens förhandsbesked i de svenska vattenskotermålen anges att en förutsättning för att vattenskoterförordningen ska vara i överensstämmelse med gällande EG-rätt är att alla de områden som ska pekats ut med stöd av 3§ vattenskoterförordningen varit utpekade inom rimlig tid från det att förändringarna i förordningen trädde i kraft. Det har nu gått sju år sedan förordningen ändrades och det är därför tveksamt om en översyn av de områden som utpekats skulle innebära att Åklagarmyndighetens bedömning ändras.

Naturvårdsverket gör utifrån Åklagarmyndighetens skrivelse bedömningen att det i dagsläget är tveksamt om det är meningsfullt att peka ut eller revidera områden med stöd av 3§ vattenskoterförordningen.

En översyn av vattenskoterförordningen har aviserats med start inom kort. Under tiden fram till att en översyn kommit till stånd vill Naturvårdsverket påminna om de andra verktyg som finns tillgängliga för att reglera och begränsa störande vattenskoterkörning i enskilda områden.

- Länsstyrelsen har möjlighet att med stöd av 2 kap 2§ Sjötrafikförordningen förbjuda vattenskoterkörning i avgränsade områden.
- Länsstyrelsen kan tillsammans med de regionala polismyndigheterna och kustbevakningens regioner diskutera möjligheterna att genom tillsyn med stöd av 20 kap 3§ Sjölagen lagföra störande körning med vattenskoter.
- Länsstyrelserna kan peka ut och informera om hänsynsområden i skärgården och därigenom tydliggöra i vilka områden man anser det vara särskilt viktigt att ta hänsyn till friluftslivets och djurlivets behov av tysta områden.

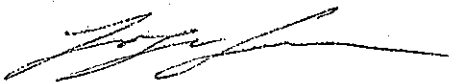
Naturvårdsverket anser att det är viktigt att i kontakter med media påtala att vattenskoterkörning, oberoende av möjligheten att lagföra detta med stöd av vattenskoterförordningen, lyder under samma hänsynsregler och krav på gott sjömanskap som övriga båtar.

Eventuella frågor med anledning av denna skrivelse besvaras av Jörgen Sundin, jorgen.sundin@naturvardsverket.se, telefon 010-698 14 63.

För Naturvårdsverket

Martin Pahlman

Jörgen Sundin

Bilaga:

Skrivelse från Åklagarmyndigheten till Miljödepartementet.

REGERINGEN
Miljödepartementet
Ink. 2011-04-26
Dnr M2011/1785/K

Statsrådet och
chefen för miljödepartementet
Andreas Carlgren
103 33 Stockholm

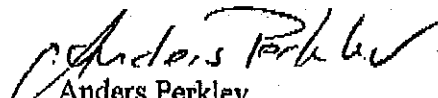
LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Ank 2011-05-30

Dnr .....

Bilagda promemoria om tillämpningen av förordningen (1993:1053) om användning av vattenskoter har upprättats av Åklagarmyndighetens Utvecklingscentrum Malmö och översänds för kännedom. Jag vill alltså informera regeringen om att förordningen i praktiken inte kan läggas till grund för straffrättsliga ingripanden. Åklagarmyndigheten står givetvis till förfogande för ytterligare upplysningar angående innehållet i promemorian.

Med vänlig hälsning

Anders Perklev
Riksåklagare

Kopja till:
Justitiedepartementet

Till miljödepartementet

Tillämpningen av förordningen (1993:1053) om användning av vattenskoter

Tillkomsten av förordningen (1993:1053) om användning av vattenskoter (vattenskoterförordningen) innebar att ett generellt förbud av miljöskäl infördes mot användandet av vattenskotrar i svenska vatten, men gav möjlighet för länsstyrelserna att meddela undantag från bestämmelserna.

När Sverige inträdde i Europagemenskapen blev det så kallade fritidsbåtsdirektivet (94/25EG) gällande rätt även för Sverige, vilket innebar att den svenska lagstiftningen skulle harmoniseras på ett sådant sätt att förekommande hinder för den fria handeln undanröjdes. Vidare angavs att medlemsstaterna inom sitt territorium inte fick förbjuda, begränsa eller förhindra att CE-certificerade produkter kunde tas i bruk. Genom direktiv 2003/44 ändrades direktiv 94/25EG och kom fortsättningsvis att omfatta även vattenskotrar. I direktivet föreskrevs en skyldighet för medlemsstaterna att senast den 30 juni 2004 anta och offentliggöra de bestämmelser i lagar och andra författningar som var nödvändiga för att direktivet skulle kunna efterlevas. För att genomföra de förändringar som direktivet föreskrev beslutade regeringen om förändringar i vattenskoterförordningen, vilka trädde i kraft den 15 juli 2004. Efter förändringarna fick förordningen följande lydelse.

2 §

Vattenskotrar får användas endast i allmän farled och i sådana vattenområden som avses i 3 § första stycket. F (2004:607).

3 §

Länsstyrelsen får meddela föreskrifter om vilka vattenområden i länet, utöver allmänna farleder, som vattenskotrar får användas i. Sådana föreskrifter skall dock alltid meddelas för

- 1. vattenområde som är så starkt påverkat av annan mänsklig verksamhet att tillkommande buller och andra störningar från vattenskoteranvändning inte kan anses utgöra en betydande olägenhet för allmänheten eller miljön,*
- 2. vattenområde utan närhet till bostadsområde eller fritidshusområde och som har ringa värde för natur- och kulturmiljövården, biologisk mångfald, friluftslivet, fritidsfisket eller yrkesfisket, och*
- 3. annat vattenområde där vattenskoteranvändning inte medför olägenheter för allmänheten genom buller eller andra störningar och*

Inte heller medför risk för skador eller störningar av betydelse för djur- eller växtlivet eller spridande av smittsamma sjukdomar.

Länsstyrelsen får också meddela föreskrifter om avgränsning av allmänna farleder för vattenskoteranvändning, om det behövs för att sådana olägenheter eller skaderisker som avses i första stycket 3 inte skall uppkomma, samt om körning till och från allmän farled.

I 4 a § finns särskilda bestämmelser för tävling eller uppvisning.

Länsstyrelsen får meddela föreskrifter om skyltning av sådana områden som avses i första stycket.

Länsstyrelsen skall på lämpligt sätt hålla information tillgänglig för allmänheten om var vattenskotrar får användas. F (2004:607).

Den som framför en vattenskoter i strid mot 2 § eller mot föreskrifter meddelade med stöd av 3 § döms till penningböter (se 5 § vattenskotterförordningen).

Polis, kustbevakning och åklagare har försökt lagföra ett relativt stort antal vattenskotterförare. Dessa har mestadels vitsordat de faktiska omständigheterna vid gärningstillfället, men förnekat brott med invändning om att de svenska reglerna strider mot EU-rätten.

Då stor osäkerhet rått om förordningens tillämplighet i förhållande till fritidsbåtsdirektivet och principen om fri rörlighet av varor mellan medlemsländerna, numera artiklarna 34 FEUF och 36 FEUF, har domstolarna i ett stort antal fall inhämtat förhandsavgöranden från EU-domstolen. Dessa avgöranden har medfört att samtliga väckta åtal ogillats.

Vad EU-domstolen sammanfattningsvis kommit fram till är

att den svenska förordningen ska ses som ett generellt förbud att bruka vattenskotter, utom i allmän farled,

att detta förbud strider mot EU-rättens fritidsbåtsdirektiv och anses utgöra ett otillåtet handelshinder om förordningen inte görs proportionerlig genom

att länsstyrelserna faktiskt utövat den behörighet som getts dem i 3 § första stycket vattenskotterförordningen samt

att länsstyrelserna fullgjort sin skyldighet enligt 3 § första stycket 1-3 vattenskotterförordningen och anvisat alla de ytterligare vattenområden där vattenskoterkörning får ske, det vill säga alla de vattenområden som inte omfattas av de uppräknade skyddsintressen som anges i förordningen.

Därtill har det, enligt direktivet, ålegat medlemsstaterna, i det här fallet länsstyrelserna, att vidta de ovan angivna genomförandeåtgärderna inom rimlig tid från det att ändringarna i förordningen trädde i kraft den 15 juli 2004.

Vidare har EU-domstolen i upprepade fall uttalat att det ankommer på den nationella domstolen att kontrollera att dessa genomförandeåtgärder har genomförts.

Länsstyrelsemas vidtagna genomförandeåtgärder kan, utifrån vad som framkommit i samband med olika förhandlingar och mot bakgrund av vad Åklagarmyndigheten i övrigt känner till, sammanfattas i att det anvisats ett fåtal vattenområden längs väst- och sydkusten och vissa sjöar enligt 3 § första meningen¹, att vattenskoteråkarna i skärgårdsmiljö på ostkusten hänvisats till territorialhavet utanför den rätta baslinjen samt att rätten att framföra vattenskoter i allmän farled på vissa ställen begränsats. Däremot har Åklagarmyndigheten inte kunnat finna att några områden enligt 3 § första stycket 1-3 vattenskoterförordningen anvisats.

Mot bakgrund av den rikliga förekomsten av vattenområden i Sverige kan Åklagarmyndigheten, liksom Örebro tingsrätt nyligen uttalat i dom den 22 november 2010 (mål B 4447-09) avseende åtalad gärning inom det egna länet, konstatera att det med hänsyn till de fåtal vattenområden som genom länsstyrelserna beslut faktiskt undantagits från det generella förbudet framstår som uppenbart att länsstyrelserna inte uppfyllt sin uppgift enligt 3 § första stycket 1-3 vattenskoterförordningen.

I avsaknad av vidtagna genomförandeåtgärder finns det i dag enligt Åklagarmyndighetens uppfattning ingen möjlighet att lagföra någon för förseelse mot vattenskoterförordningen. Denna uppfattning delas av de företrädare för Rikspolisstyrelsen och Kustbevakningen som frågan diskuterats med.

Åklagarmyndigheten önskar informera departementet om dessa förhållanden.

---

¹ I flera fall har sådana områden därefter inskränkts eller upphört att vara tillåtna.